

Joint Council for
Qualifications

Canllaw i brosesau apeliadau'r cyrff dyfarnu

Yn weithredol o gyfres arholiadau Tachwedd 2020

**At sylw penaethiaid canolfannau, arweinwyr hŷn
mewn ysgolion a cholegau a staff addysgu**

Cynhyrchwyd ar ran:

Cynnwys	Tudalen
Cyflwyniad	1
Apeliadau yn erbyn canlyniadau gwasanaethau ar ôl canlyniadau (Ail-wiriadau clerigol, adolygiadau o farcio ac adolygiadau o gymedroli)	2
Apeliadau yn erbyn penderfyniadau a wneir mewn achosion o gamymddwyn	5
Apeliadau sy'n ymwneud â threfniadau mynediad, addasiadau rhesymol ac ystyriaeth arbennig	7
Y weithdrefn ar gyfer gwrandawladau apêl	9
Llwybrau apelio pellach	13
Amserlenni	13
Adolygiad o benderfyniadau gweinyddol eraill	13
Cais am apêl (Ffurflen CGC/Atodiad 1)	14
Atodiad A – Manylion cyswllt cyrff dyfarnu	17

Cyflwyniad

1. Mae'r llyfryn hwn yn nodi'r prosesau ar gyfer apelio yn erbyn penderfyniadau a wneir gan gyrff dyfarnu'r CGC mewn perthynas â:

AEA, cymwysterau Cyffredinol Cymhwysol AQA, cymwysterau Technegol Lefel 1, Lefel 2 a Lefel 3 AQA, cymwysterau Cenedlaethol Caergrawnt, cymwysterau Technegol Caergrawnt, **Dyfarniadau Edexcel mewn Mathemateg**, **Safon Uwch Rhyngwladol Edexcel**, **TGAU Rhyngwladol Edexcel**, TLM, Sgiliau Hanfodol (Cymru), FSMQ, TAG, TGAU, Dyfarniadau Technegol NCFE, Tystysgrif Lefel 3 NCFE mewn Mathemateg a chymwysterau Cyffredinol Cymhwysol NCFE, cymwysterau Cyffredinol Technegol a Chymhwysol Lefel 2 a Lefel 3 CACHE NCFE, **BTEC Pearson (asesiadau allanol yn unig)**, cymwysterau Project, cymwysterau Cyffredinol Lefel 1 a Lefel 2 CBAC, Dyfarniadau a Thystysgrifau Galwedigaethol CBAC, cymwysterau Cymhwysol Lefel 3 CBAC a Thystysgrif Her Sgiliau CBAC (Bagloriaeth Cymru).

Os nad yw'r cymhwyster sy'n berthnasol i chi wedi'i gynnwys yma, yna dylech gyfeirio at ddogfennau'r corff dyfarnu unigol.

2. Mae'r gweithdrefnau hyn yn bodloni gofynion y tri rheoleiddiwr cymhwyster ar gyfer Cymru, Lloegr a Gogledd Iwerddon (Ofqual, Cymwysterau Cymru a CCEA): mae eu dogfennaeth reoleiddiol yn sail i brosesau apêl y cyrff dyfarnu.
3. Mae cyrff dyfarnu yn derbyn apelïadau'n ymwneud â thri maes o'u gwaith. Y rhain yw:
 - Apelïadau yn erbyn canlyniadau – **gweler tudalen 2**.
 - Apelïadau yn erbyn penderfyniadau camymddwyn – **gweler tudalen 5**.
 - Apelïadau yn erbyn penderfyniadau a wnaed o ran trefniadau mynediad, addasiadau rhesymol ac ystyriaeth arbennig – **gweler tudalen 7**.

Yn ogystal â hyn, efallai y bydd rhai penderfyniadau gweinyddol eraill, fel yn achos sgrïptiau sy'n mynd ar goll, yn amodol ar adolygiadau gan swyddogion y corff dyfarnu.

4. Mae'r llyfryn hwn yn neilltuo adran ar wahân i bob un o'r mathau hyn o apêl. Gan fod tebygrwydd yn y ffordd mae'r holl apelïadau'n cael eu trin, bydd hyn yn arwain at rywfaint o ailadrodd gwybodaeth.
5. Os yw canolfan am ymholi neu drafod unrhyw agwedd ar ddehongliad y corff dyfarnu neu'r ffordd mae'r gweithdrefnau sydd wedi'u nodi yn y ddogfen hon yn cael eu defnyddio, dylid cysylltu â swyddog apelïadau'r corff dyfarnu perthnasol (**gweler Atodiad A, tudalen 17**).
6. Gall cyrff dyfarnu godi ffi am bob cam o apêl yn erbyn canlyniad ail-wiriad clerigol, adolygiad o farcio neu adolygiad o gymedroli. Mae manylion am y ffioedd hyn ar gael gan y corff dyfarnu dan sylw. Ad-delir y ffi os cadarnheir yr apêl.

Apeliadau yn erbyn canlyniadau gwasanaethau ar ôl canlyniadau (Ail-wiriadau clerigol, adolygiadau o farcio ac adolygiadau o gymedroli)

Pwy sy'n gallu apelio a phryd?

7. **Rhaid i bennaeth y ganolfan** gyflwyno apeliadau ar gyfer ymgeiswyr mewnol.

Gall pennaeth y ganolfan apelio yn erbyn canlyniad ail-wiriad clerigol, adolygiad o farcio neu adolygiad o gymedroli.

Gall ymgeisydd preifat gyflwyno cais am apêl yn uniongyrchol i gorff dyfarnu.

Gall ymgeisydd preifat apelio yn erbyn canlyniad ail-wiriad clerigol neu adolygiad o farcio.

8. Noder **nad oes** gan ymgeiswyr mewnol a/neu eu rhieni/gofalwyr hawl i apelio'n uniongyrchol i'r corff dyfarnu. **Rhaid** cyflwyno sylwadau i bennaeth y ganolfan lle mae'r ymgeisydd wedi'i gofrestru. Bydd penderfyniad pennaeth y ganolfan ar p'un a ddylid symud ymlaen ag apêl yn dibynnu ar drefniadau apeliadau mewnol y ganolfan.

9. **Ni ddylai** pennaeth y ganolfan na'r ymgeisydd preifat gyflwyno apeliadau tan ganlyniad y gwasanaeth ar ôl y canlyniadau perthnasol.

10. Gellir cyflwyno apêl os yw'r apelydd* yn meddwl naill ai:

- bod gwall marcio neu gymedroli (neu adolygiad o farcio/cymedroli) wedi digwydd; neu
- na wnaeth y corff dyfarnu gymhwyso ei weithdrefnau yn gyson, yn briodol neu'n deg.

*Yr apelydd yw pennaeth y ganolfan neu ymgeisydd preifat sy'n cyflwyno'r apêl.

11. **Yn ei ganllawiau ar gyfer Amodau Lefel Cymhwyster (Qualification Level Conditions), mae Ofqual yn diffinio rhesymau dros apelio gwall marcio a gwall cymedroli fel a ganlyn:**

'Diffinnir gwall marcio fel dyfarnu marc na ellid yn rhesymol fod wedi'i ddyfarnu o ystyried y dystiolaeth a gynhyrchwyd gan y Dysgwr, y meini prawf sy'n gwahaniaethu perfformiad y Dysgwr ac unrhyw un o weithdrefnau'r sefydliad dyfarnu mewn perthynas â marcio, gan gynnwys yn benodol lle mae dyfarnu marc yn seiliedig ar y canlynol – (gweler isod)'

'Diffinnir gwall cymedroli fel dod at ganlyniad cymedroli na allai fod wedi'i gyrraedd yn rhesymol o ystyried y dystiolaeth a gynhyrchwyd gan y Dysgwyr a gafodd ei hystyried at ddibenion Cymedroli, gwaith marcio'r ganolfan ar y dystiolaeth honno, y meini prawf sy'n gwahaniaethu perfformiad y Dysgwyr ac unrhyw un o weithdrefnau'r sefydliad dyfarnu mewn perthynas â chymedroli, gan gynnwys yn benodol lle mae dod at ganlyniad cymedroli yn seiliedig ar y canlynol –

- gwall gweinyddol;
- methiant i gymhwyso meini prawf a gweithdrefnau o'r fath at y dystiolaeth a gynhyrchwyd gan y Dysgwr/Dysgwyr lle nad oedd y methiant hwnnw yn cynnwys arfer barn academiaidd; neu
- arfer barn academiaidd yn afresymol'.

12. Os bydd cais am apêl yn cael ei dderbyn, bydd ymchwiliad i ganlyniadau ymgeisydd neu ganolfan a gweithdrefnau'r corff dyfarnu'n dilyn. Ni fydd apeliadau a dderbynnir i'w hymchwilio ar sail weithdrefnol yn cynnwys adolygiad pellach o waith yr ymgeiswyr.

13. Os oedd copi caled gwreiddiol o sgript wedi'i ddychwelyd i'r ganolfan o dan y gwasanaeth Dychwelyd Sgriptiau, **ni all** fod yn rhan o adolygiad o farcio neu apêl ddilynol. Fodd bynnag, os cafodd copi wedi'i sganio o'r sgript ei gynhyrchu gan y corff dyfarnu ar adeg marcio, gellir defnyddio hwn fel sail ar gyfer y prosesau hyn.

Sut i apelio

14. Dylai pennaeth y ganolfan neu ymgeisydd preifat (yr apelydd*) gyflwyno cais ysgrifenedig am apêl i'r corff dyfarnu perthnasol. Mae rhestr o gyfeiriadau'r cyrff dyfarnu ar gael yn **Atodiad A, tudalen 17**. Mae hefyd ffurflen (CGC/Atodiad 1) y gellid ei defnyddio (**gweler tudalen 14**).
15. **Rhaid gwneud apeliadau o fewn 30 diwrnod ar ôl i'r corff dyfarnu gyhoeddi canlyniad yr ail-wiriad clerigol, adolygiad o farcio neu adolygiad o gymedroli ("y Canlyniad").**

Os yw'r rhesymau am y Canlyniad a/neu gopi o'r sgript(iau) wedi'u darparu o fewn 15 diwrnod calendr ar ôl i'r corff dyfarnu gyhoeddi'r Canlyniad, mae'n rhaid cyflwyno cais am apêl o fewn 30 diwrnod calendr o hyd.

Os yw'r rhesymau am y Canlyniad a/neu gopi o'r sgript(iau) wedi'u darparu ar ôl 15 diwrnod calendr ar ôl i'r corff dyfarnu gyhoeddi'r Canlyniad, mae'n rhaid cyflwyno cais am apêl o fewn 15 diwrnod calendr.

16. Mae'n **rhaid** i'r apelydd nodi'r rhesymau dros apelio yn glir ac yn gryno gan ddefnyddio Ffurflen CGC/Atodiad 1 – gweler **tudalen 14**.
17. Pan fydd cais am apêl yn cael ei dderbyn, bydd y corff dyfarnu yn penderfynu p'un a fydd yn cael ei dderbyn ai peidio.
18. Mae'r penderfyniad a ddylid derbyn y cais am apêl yn seiliedig ar:
- dilysrwydd y rhesymau dros yr apêl fel y'i cyflwynwyd gan yr apelydd;
 - p'un a yw ail-wiriad clerigol, adolygiad o farcio neu adolygiad o gymedroli wedi'i gwblhau;
 - amserlen y cais.

Os na derbynnir cais am apêl, bydd y rheswm/rhesymau dros hyn yn cael eu rhoi.

Beth sy'n digwydd yn ystod cam rhagarweiniol apêl?

19. Mae'r cam rhagarweiniol yn cynnwys ymchwiliad o'r achos gan swyddog o'r corff dyfarnu nad yw wedi ymwneud â'r achos yn flaenorol neu nad oes ganddo ddiddordeb personol yn y mater. **Bydd y cam rhagarweiniol yn cynnwys ystyried y cais ysgrifenedig gan yr apelydd.**
20. Ar ôl y cam rhagarweiniol, bydd yr achos naill ai'n cael ei wrthod (ddim yn cael ei chaniatáu) neu ei chadarnhau (ei chaniatáu) yn gyfan gwbl neu'n rhannol.

21. Os yw'r achos yn cael ei gadarnhau, bydd unrhyw waith angenrheidiol pellach ar sgript neu ganlyniadau'r ymgeisydd yn cael ei wneud. Bydd unrhyw waith o'r fath yn cael ei gynnal drwy gydymffurfio'n llawn â'r gweithdrefnau y cytunwyd arnynt rhwng byrddau'r CGC a'r cyrff dyfarnu.
22. **Bydd llythyr canlyniad y cam rhagarweiniol gyda rhesymau yn cael ei anfon at yr apelydd.** Bydd y llythyr hefyd yn rhoi manylion am y cam nesaf sydd ar gael o'r broses apeliadau. Yn dilyn y cam rhagarweiniol, gall yr apelydd symud yr apêl ymlaen i wrandawriad.

Yr apelydd yw pennaeth y ganolfan neu ymgeisydd preifat sy'n cyflwyno'r apêl.

Gwrandawiadau apêl

23. Os yw'r apelydd am symud ymlaen i gam nesaf yr apêl (gwrandawriad), **rhaid** anfon cais ysgrifenedig (gan ddefnyddio Ffurflen CGC/Atodiad 1) am wrandawriad apêl at y corff dyfarnu perthnasol. **(Darperir manylion cyswllt yn Atodiad A, tudalen 17.)**
24. **Rhaid cyflwyno cais am wrandawriad apêl o fewn 14 diwrnod calendr o dderbyn llythyr canlyniad yr apêl ragarweiniol. Bydd cyrff dyfarnu'n gwrthod apeliadau a wneir y tu allan i'r amserlen hon.**
25. Mae gwrandawriad apêl wedi'i lunio i sicrhau bod gan apelydd gyfle ffurfiol i gyflwyno'i achos i gorff diduedd. Rhaid i aelod o staff y ganolfan gynrychioli'r ganolfan yng ngwrandawriad yr apêl ar gyfer apeliadau ymgeiswyr mewnol.

Mae'r weithdrefn i'w dilyn yng ngwrandawriad yr apêl yn cael ei nodi ym **mharagraffau 55-77**.

Apeliadau yn erbyn penderfyniadau a wneir mewn achosion o gamymddwyn

Cyflwyniad

26. Mae camymddwyn, camweinyddu neu ddiffyg cydymffurfio, yn cynnwys unrhyw weithred, diffyg neu arfer sy'n torri'r rheoliadau a gyhoeddwyd gan y CGC a gofynion y corff dyfarnu yn cynnwys, er enghraifft, y rheini sy'n:
- cyfaddawdu, ceisio cyfaddawdu neu'n gallu cyfaddawdu'r broses asesu, gonestrwydd unrhyw gymhwyster neu ddilysrwydd canlyniad neu dystysgrif; **a/neu**
 - niweidio awdurdod, enw da neu hygredd unrhyw gorff dyfarnu neu ganolfan neu unrhyw swyddog, gweithiwr neu asiant unrhyw gorff dyfarnu neu ganolfan.
27. Mae penderfyniadau cyrff dyfarnu mewn achosion o gamymddwyn yn seiliedig ar gytundeb rhwng y byrddau sy'n cael ei adlewyrchu yng nghyhoeddiad y CGC *Amau Camymddwyn – Polisiâu a Gweithdrefnau*.
Gellir llwytho'r llyfryn hwn i lawr o wefan y CGC: <http://www.icg.org.uk/exams-office/malpractice>
28. Caiff penderfyniadau mewn achosion o gamymddwyn honedig eu gwneud fel arfer gan dîm ymroddedig o swyddogion wedi'u hyfforddi yn y corff dyfarnu perthnasol. Mewn achosion o gamymddwyn difrifol, gall pwyllgor o uwch swyddogion neu bwyllgor allanol wneud y penderfyniad.
29. Gellir cychwyn apeliadau yn erbyn canfyddiad o gamymddwyn a/neu'r sancsiwn a osodwyd gan y corff dyfarnu. **Nid yw'n bosibl apelio yn erbyn penderfyniad i beidio â chymryd unrhyw gamau nac yn erbyn sancsiwn y credir ei fod yn rhy hael.**

Pwy all apelio?

30. Gall pennaeth y ganolfan apelio yn erbyn canfyddiad o gamymddwyn a/neu'r sancsiwn a osodwyd ar y ganolfan neu aelodau o staff (gan gynnwys gweithwyr dan gontract), ac ar ran ymgeiswyr a gofrestrwyd neu ymrestrwyd drwy'r ganolfan.
- Rhaid i bennaeth y ganolfan roi gwybod i ymgeiswyr ei fod/ei bod yn cyflwyno apêl ar eu rhan. Gall yr ymgeisydd gyflwyno datganiad.**
31. Gall aelod o staff y ganolfan neu bersonél dan gontract mewn canolfan (e.e. goruchwyliwr allanol) apelio yn erbyn canfyddiad o gamymddwyn a/neu'r sancsiwn a osodwyd arno.
32. **Gall trydydd parti, neu ymgeisydd preifat, a fu'n destun sancsiwn gan gorff dyfarnu apelio yn erbyn y penderfyniad hwnnw.**
33. Noder **nad oes** gan ymgeiswyr mewnlol a/neu eu rhieni/gofalwyr hawl i apelio'n uniongyrchol i'r corff dyfarnu. **Rhaid** cyflwyno sylwadau i bennaeth y ganolfan lle mae'r ymgeisydd wedi'i gofrestru. Bydd penderfyniad pennaeth y ganolfan ar p'un a ddylid cyflwyno cais am apêl yn dibynnu ar drefniadau apeliadau mewnlol y ganolfan.

Sut i apelio

34. Dylai'r apelydd gyflwyno cais am apêl i'r corff dyfarnu perthnasol. Mae manylion cyswllt cyrff dyfarnu wedi'u cynnwys yn **Atodiad A, tudalen 17**. Mae hefyd ffurflen (CGC/Atodiad 1) y gellid ei defnyddio (**gweler tudalen 14**).
35. **Mae'n rhaid i geisiadau am apêl gael eu gwneud o fewn 14 diwrnod calendr ar ôl derbyn y penderfyniad am gamymddwyn. Efallai y bydd cyrff dyfarnu'n gwrthod apeliadau a wneir y tu allan i'r amserlen hon.**
36. Mae'n **rhaid** i'r apelydd sy'n cyflwyno'r cais am apêl nodi mor glir a chryno â phosibl beth yw'r rhesymau dros yr apêl ac mae'n **rhaid** cynnwys unrhyw dystiolaeth bellach sy'n berthnasol i gefnogi'r apêl.
37. **Rhaid** seilio apeliadau ar resymau synhwyrol sy'n berthnasol i'r digwyddiad dan sylw. Derbynnir y canlynol fel rhesymau synhwyrol:
 - Ni ymdriniwyd â'r digwyddiad yn unol â'r gweithdrefnau a gyhoeddwyd yn nogfen y CGC, *Amau Camymddwyn – Polisiâu a Gweithdrefnau*;
 - roedd y penderfyniad yn afresymol o ystyried y dystiolaeth a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Camymddwyn;
 - mae mwy o dystiolaeth (yn cynnwys tystiolaeth feddygol) wedi dod i'r amlwg a all newid penderfyniad y corff dyfarnu;
 - mae'r sancsiwn a osodwyd yn anghymesur â difrifoldeb y camymddwyn.
38. Nid yw'r canlynol, ar eu pen eu hunain, yn creu sail ar gyfer apêl:
 - nid oedd yr unigolyn yn bwriadu twyllo;
 - mae gan yr unigolyn hanes academaidd di-fai;
 - gallai'r unigolyn golli lle mewn Sefydliad Addysg Bellach/Sefydliad Addysg Uwch neu gyflogaeth;
 - mae'n ddrwg iawn gan yr unigolyn am ei weithredoedd.

Beth sy'n digwydd yn ystod ymchwiliad apêl camymddwyn?

39. Pan dderbynnir cais am apêl, mae'n cael ei wirio gan y corff dyfarnu. Mae'r cyd-destun a'r rhesymau dros yr apêl a'r ddogfennaeth ategol yn cael eu gwirio am ddilysrwydd a sut gellir prosesu'r apêl orau. **Mae'n bwysig fod yr holl ddogfennaeth berthnasol yn cael ei chynnwys ar y pwynt hwn, gan y bydd cyfleoedd cyfyngedig i gyflwyno gwybodaeth ategol yn ddiweddarach yn y broses.** Bydd y corff dyfarnu'n cysylltu â'r apelydd i gydnabod eu bod wedi derbyn yr apêl ac i roi cyngor ar y broses y dylid ei dilyn. Mae'r corff dyfarnu'n cadw'r hawl i hysbysu penaethiaid canolfannau lle bo'n berthnasol.

40. Gall y corff dyfarnu:

- gyfeirio'r mater ar gyfer ei ystyried o'r newydd at unigolyn priodol nad yw wedi ymwneud â'r mater yn flaenorol neu nad oes ganddo ddiddordeb personol yn y mater. **Ar y cam hwn, gellir cadarnhau neu wrthod (peidio â chadarnhau) yr apêl.** Os yw'r apelydd yn dal i fod yn anfodlon â chanlyniad yr ystyriaeth hon, gall symud ymlaen at wrandawriad apêl. **Rhaid cyflwyno cais am wrandawriad apêl o fewn 14 diwrnod calendr o dderbyn llythyr canlyniad yr apêl ragarweiniol. Bydd cyrff dyfarnu'n gwrthod apelïadau a wneir y tu allan i'r amserlen hon.**
- cyfeirio'r mater i wrandawriad Apêl. Bydd y weithdrefn i'w dilyn yng ngwrandawriad yr apêl yn cael ei nodi ym **mharagraffau 55-77**;
- **peidio â derbyn yr apêl am ymchwiliad oherwydd nad oes rhesymau rhesymol a dilys dros apelio wedi'u rhoi.**

Apeliadau sy'n ymwneud â threfniadau mynediad, addasiadau rhesymol ac ystyriaeth arbennig

Cyflwyniad

41. Mae'r cyrff dyfarnu'n cydnabod bod rhai ymgeiswyr yn cael eu hatal rhag arddangos eu cyrhaeddiad oherwydd:

- anabled, anhawster dysgu neu gyflwr meddygol parhaol neu dymor hir;
- anabled, afiechyd neu anhwylder tymor byr yn syth ar ôl neu ar adeg yr arholiad;
- amgylchiadau ar adeg neu yn ystod yr arholiad neu asesiad.

42. **Trefniadau mynediad ac addasiadau rhesymol** yw **addasiadau cyn yr arholiad** sy'n cael eu cymeradwyo cyn arholiad neu asesiad. Maen nhw'n caniatáu i ymgeiswyr ag anghenion addysgol arbennig, anabledau neu anafiadau dros dro gael mynediad i'r arholiad neu asesiad.

43. **Ystyriaeth arbennig** yw addasiad i farc neu radd ymgeisydd i adlewyrchu afiechyd dros dro, anaf neu anhwylder arall **ar adeg yr asesiad neu arholiad.**

44. Mae trefniadau mynediad, addasiadau rhesymol a phenderfyniadau ystyriaeth arbennig yn seiliedig ar weithdrefnau rhwng cyrff dyfarnu. Gosodir yr egwyddorion a'r rheoliadau sy'n llywodraethu trefniadau mynediad ac ystyriaeth arbennig yng nghyhoeddiadau'r CGC *Trefniadau Mynediad ac Addasiadau Rhesymol a Canllaw i'r broses ystyriaeth arbennig*. Mae copïau o'r cyhoeddiadau hyn ar gael ar wefan y CGC: <http://www.icq.org.uk/exams-office>

45. Os yw pennaeth y ganolfan neu'r ymgeisydd preifat sy'n destun i'r penderfyniad perthnasol ('yr apelydd') yn anghytuno â'r penderfyniad a wnaed, ac o'r farn rhesymol nad yw'r corff dyfarnu wedi dilyn y gweithdrefnau cywir, dylid anfon cais ysgrifenedig at y corff dyfarnu priodol yn nodi'r rhesymau dros gyflwyno apêl ragarweiniol. Dim ond ar ôl cyfeirio at y ddogfen briodol sy'n amlinellu'r penderfyniad o ran trefniadau mynediad, addasiad(au) rhesymol neu ystyriaeth arbennig sy'n gymwys i ymgeisydd neu ymgeiswyr y dylai wneud hyn. Mae rhestr o gyfeiriadau'r cyrff dyfarnu ar gael yn **Atodiad A, tudalen 17**. Mae hefyd ffurflen (CGC/Atodiad 1) y gellid ei defnyddio (**gweler tudalen 14**).

Pwy all apelio?

46. Pennaeth y ganolfan yn unig all wneud ceisiadau am apêl ar ran ymgeisydd neu grŵp o ymgeiswyr, neu ymgeiswyr preifat.
47. **Nid oes** gan ymgeiswyr mewnlol a/neu eu rhieni/gofalwyr hawl i apelio'n uniongyrchol i'r corff dyfarnu. **Rhaid** cyflwyno sylwadau i bennaeth y ganolfan lle mae'r ymgeisydd mewnlol wedi'i gofrestru. Bydd penderfyniad pennaeth y ganolfan ar p'un a ddylid symud ymlaen ag apêl yn dibynnu ar drefniadau apeliadau mewnlol y ganolfan.

Sut i apelio

48. Cyn ymgymryd ag apêl, gallai fod o gymorth pe byddai apelydd yn trafod y sefyllfa gyda swyddog apeliadau'r corff dyfarnu perthnasol. Bydd trafodaethau o'r fath weithiau'n datrys y mater heb orfod troi at apêl.
49. **Mae'n rhaid gwneud y cais am apêl o fewn 14 diwrnod calendr o dderbyn y penderfyniad gwreiddiol a dylai nodi sail yr apêl yn glir ac yn gryno.**
Dylid defnyddio Ffurflen CGC/Atodiad 1 – gweler **tudalen 14 Efallai y bydd cyrff dyfarnu'n gwrthod apeliadau a wneir y tu allan i'r amserlen hon.**

Beth sy'n digwydd yn ystod cam rhagarweiniol apêl?

50. Mae cam rhagarweiniol proses apeliadau yn cynnwys ymchwiliad i'r achos gan swyddog neu swyddogion o'r corff dyfarnu perthnasol. Ni fydd gan y swyddog unrhyw ddiddordeb personol yn yr achos, ac ni fydd wedi bod â chysylltiad â'r achos yn y gorffennol. Bydd y cam rhagarweiniol yn ystyried y cais ysgrifenedig gan yr apelydd a bydd yn cynnwys adolygiad o'r holl ganllawiau perthnasol, unrhyw gynsail a'r gweithdrefnau a ddilynwyd wrth gyrraedd y penderfyniad sy'n destun i'r apêl.
51. **Bydd llythyr canlyniad y cam rhagarweiniol gyda rhesymau yn cael ei anfon at yr apelydd pan fydd yr adolygiad wedi'i gwblhau.**

Gwrandawriad apêl

52. Os yw apelydd yn anghytuno â chanlyniad y cam rhagarweiniol, dylid anfon cais ysgrifenedig am wrandawriad apêl at y corff dyfarnu perthnasol. Mae rhestr o gyfeiriadau'r cyrff dyfarnu ar gael yn **Atodiad A, tudalen 17**. Mae hefyd ffurflen (CGC/Atodiad 1) y gellid ei defnyddio (**gweler tudalen 14**). Bydd y corff dyfarnu yn gwneud trefniadau am wrandawriad.
53. **Mae'n rhaid i'r cais hwn am apêl gael ei wneud o fewn 14 diwrnod calendr o dderbyn canlyniad yr apêl rhagarweiniol.**
54. Bydd y weithdrefn i'w dilyn yng ngwrandawriad yr apêl yn cael ei nodi ym **mharagraffau 55-77**.

Y weithdrefn ar gyfer gwrandawiadau apêl:

Cyn y gwrandawriad

55. Bydd yr apelydd wedi gwneud cais am wrandawriad apêl o fewn 14 diwrnod calendr ar ôl derbyn canlyniad y cam rhagarweiniol.
56. **Mae'n rhaid i'r cais nodi'r rhesymau dros apelio a'r holl ddogfennaeth ategol yn glir. Mae'n bwysig bod yr holl ddogfennaeth berthnasol yn cael ei chynnwys ar y pwynt hwn, gan y bydd cyfleoedd cyfyngedig i gyflwyno gwybodaeth ategol yn ddiweddarach yn y broses. Mae cyrff dyfarnu yn cadw'r hawl i gyflwyno deunydd i wrthwynebu unrhyw gais am apêl.**
57. Ar gyfer gwrandawriad apêl, bydd corff dyfarnu fel arfer yn trefnu panel o dri neu bedwar o bobl. Byddant yn cael eu dewis o gronfa fwy o unigolion nad ydynt wedi'u cyflogi'n uniongyrchol gan y corff dyfarnu ac sydd wedi'u hyfforddi yn y dasg o benderfynu ar apeliadau.

Bydd o leiaf un o aelodau'r panel yn 'aelod annibynnol'. Unigolion nad ydynt wedi cael eu cyflogi gan y corff dyfarnu hwnnw, nac wedi cael unrhyw **gysylltiad arall** gyda nhw yn y bum mlynedd ddiwethaf o leiaf yw aelodau annibynnol.
58. **Bydd disgwyl i apelwyr gymryd rhan yng ngwrandawriad yr apêl.**
59. Os nad yw'r ymgeisydd yn mynychu gwrandawriad y panel apêl wedi iddo gael ei hysbysu o'r dyddiad, yna gallai'r gwrandawriad fynd yn ei flaen yn ei absenoldeb.
60. Gallai'r apelydd ddod â ffrind, cydweithiwr neu gynrychiolydd undeb ond **rhaid** darparu cyfeiriadau pob cynrychiolydd i'r corff dyfarnu erbyn **ddim hwyrach na saith diwrnod calendr cyn dyddiad y gwrandawriad**. Yn gyffredinol, ni ddisgwylir i'r nifer o fynychwyr ar ran yr apelydd fod yn fwy na thri.
61. Gallai'r cyrff dyfarnu hefyd alw unrhyw gynrychiolwyr sy'n berthnasol i'r achos. Yn gyffredinol, ni ddisgwylir i'r nifer o gynrychiolwyr gan gorff dyfarnu fod yn fwy na thri.
62. **Ni fydd** ymgeiswyr mewnol a/neu eu rhieni/gofalwyr yn cael eu galw fel cynrychiolwyr ond gallant fynychu i arsylwi gyda chaniatâd blaenorol Cadeirydd y panel. **Nid oes** gan y sawl sy'n arsylwi yr hawl i gyflwyno achosion neu gymryd rhan wrth gwestiynu unrhyw bartion yn y gwrandawriad, ond gallant wneud datganiadau yn ôl disgrisiwn Cadeirydd y panel.
63. Gallai'r sawl eraill sy'n arsylwi fynychu gwrandawriadau gyda chaniatâd y Cadeirydd.
64. Fel arfer ni chaniateir cynrychiolaeth gyfreithiol mewn gwrandawriadau apêl, gan nad yw gwrandawriad apêl yn ddigwyddiad cyfreithiol.
65. Os yw'r apelydd yn dymuno cael cynrychiolaeth gyfreithiol, **rhaid** trafod hyn â'r corff dyfarnu cyn bod dyddiad gwrandawriad yn cael ei gadarnhau. **Os cytunir ar gynrychiolaeth gyfreithiol i'r apelydd, gall y corff dyfarnu gael cynrychiolaeth gyfreithiol hefyd.**
66. Bydd copi o'r holl ddeunyddiau (gohebiaeth/dogfennau/adroddiadau ac ati) sy'n berthnasol i'r apêl yn cael ei anfon ymlaen i aelodau'r panel apeliadau a'r apelydd ddim hwyrach na saith diwrnod calendr cyn y gwrandawriad. **Dim ond yn yr amgylchiadau mwyaf eithriadol y bydd y Cadeirydd yn caniatáu i ddeunyddiau ychwanegol gael eu cyflwyno ar ddiwrnod y gwrandawriad.**

67. Lle ystyrir bod unrhyw ddeunydd o natur gyfrinachol gan y corff dyfarnu, gall y corff dyfarnu ryddhau deunydd o'r fath i'r gwrandawriad apêl o dan amodau a fyddai'n angenrheidiol i ddiogelu cyfrinachedd y deunydd. Bydd y corff dyfarnu'n sicrhau eu bod yn cydymffurfio ag unrhyw rag-amodau perthnasol dan ddeddfwriaeth diogelu data.

Yng ngwrandawriad yr apêl

68. Bydd gwrandawriad yr apêl yn dod ar ffurf ail-archwilio'r dystiolaeth, sylwadau ac adroddiadau a ddarparwyd i'r corff dyfarnu a gan y corff dyfarnu, a sylwadau a gyflwynwyd gan yr apelydd.

69. **Mewn apêl sy'n ymwneud ag ail-wiriad clerigol, adolygiad o farcio neu adolygiad o gymedroli**, y prawf a gymhwysir gan y panel fydd:

- a) p'un a yw'r corff dyfarnu wedi cymhwyso'u gweithdrefnau'n gyson, yn gywir ac yn deg wrth lunio dyfarniadau;
- b) neu a oes gwall marcio neu gymedroli, neu adolygiad o wall marcio neu adolygiad o wall cymedroli wedi digwydd.

Mewn apêl sy'n ymwneud â chamymddwyn neu chamweinyddu, bydd y panel yn ystyried, yn ôl pwysau tebygolrwydd, p'un a oedd digon o dystiolaeth i gefnogi'r canfyddiad o gamymddwyn a pha mor briodol oedd y gosb neu'r sanctsiwn gwreiddiol o ystyried rheoliadau Camymddwyn CGC, cyneiliau corff dyfarnu ac unrhyw wybodaeth ychwanegol a ddarperir gan yr apelydd neu'r corff dyfarnu.

Mewn apêl sy'n canolbwyntio ar drefniadau mynediad, addasiadau rhesymol neu ystyriaeth arbennig, bydd y panel yn ystyried p'un a oedd camau gweithredu'r corff dyfarnu'n gyson â'r gweithdrefnau a gyhoeddwyd ac yn deg.

70. Amlinellir y weithdrefn arferol i'w dilyn yn ystod gwrandawriadau apêl isod:

70.1 Bydd aelod o'r panel yn Cadeirio'r gwrandawriad.

70.2 Bydd y corff dyfarnu yn gyfrifol am sicrhau y cedwir cofnod o'r trafodion am saith mlynedd.

70.3 Bydd y Cadeirydd yn cynnal cyflwyniadau, yn amlinellu'r gweithdrefnau i'w dilyn ac os yn briodol, yn darparu crynodeb o'r achos.

Bydd gofyn i bob aelod gadarnhau ar ddechrau'r gwrandawriad apêl nad ydyn nhw wedi cael cysylltiad blaenorol, nac unrhyw ddi-ddordeb personol â'r achos. Yn benodol, nad ydyw wedi bod yn cymryd rhan mewn unrhyw farcio, gymedroli, adolygiad o farcio neu adolygiad o gymedroli gwaith yr ymgeisydd, neu ganolfan yr ymgeisydd, yn y gyfres arholi y mae'r apêl yn codi ynddi.

Bydd yr aelod(au) annibynnol yn gwneud eu hunain yn hysbys ar ddechrau gwrandawriad yr apêl.

Bydd y Cadeirydd yn nodi mai rôl pob Aelod o'r Panel yw sicrhau bod y gwrandawriad yn cael ei gynnal yn unol â'r gweithdrefnau a fanylir arnynt yn y ddogfen hon.

70.4 Gallai'r Cadeirydd, yn ôl ei ddisgresiwn/disgresiwn, dderbyn tystiolaeth ysgrifenedig gan drydydd parti nad yw'n gallu neu nad yw'n fodlon mynychu'r gwrandawriad (**gweler paragraff 66, tudalen 9**).

70.5 Bydd y Cadeirydd yn gwahodd yr apelydd i gyflwyno'i achos i'r panel.

- 70.6 Bydd y Cadeirydd yna'n cynnig y cyfle i gynrychiolydd/wyr y corff dyfarnu i gwestiynu'r apelydd.
- 70.7 Bydd y Cadeirydd ac aelodau'r panel yna'n cael y cyfle i gwestiynu'r apelydd.
- 70.8 Bydd y Cadeirydd yna'n gwahodd cynrychiolydd/wyr y corff dyfarnu i gyflwyno'u hachos i'r panel.
- 70.9 Bydd y Cadeirydd yn cynnig y cyfle i'r apelydd gwestiynu cynrychiolydd/wyr y corff dyfarnu.
- 70.10 Bydd y Cadeirydd ac aelodau'r panel yna'n cael y cyfle i gwestiynu cynrychiolydd/wyr y corff dyfarnu.
- 70.11 Bydd y Cadeirydd yn rhoi cyfle i gynrychiolydd/wyr y corff dyfarnu grynhoi ei achos, os yn dymuno gwneud hynny. **Ni fydd cyrff dyfarnu yn cyflwyno gwybodaeth newydd ar y cam hwn.**
- 70.12 Bydd y Cadeirydd yna'n rhoi cyfle i gynrychiolydd/wyr y corff dyfarnu grynhoi ei achos, os yn dymuno gwneud hynny. **Ni fydd angen i apelydd gyflwyno gwybodaeth newydd ar y cam hwn.**
- 70.13 Bydd y Cadeirydd yna'n gwahodd yr apelydd a'i gynrychiolydd/wyr a chynrychiolydd/wyr y corff dyfarnu i dynnu'n ôl, ond i barhau i fod yn barod am amser byr tra bod y panel yn penderfynu p'un a ydynt am ofyn unrhyw gwestiynau pellach naill ai i'r apelydd neu gynrychiolydd/wyr y corff dyfarnu.
- 70.14 Os bydd y panel yn penderfynu nad ydyn nhw am ofyn cwestiynau pellach, bydd gofyn i'r apelydd a'i gynrychiolydd/wyr a chynrychiolydd/wyr y corff dyfarnu ddychwelyd i'r gwrandawriad.
- 70.15 Ar ddiwedd yr holl gwestiynau, bydd y Cadeirydd yn hysbysu'r apelydd, a'i gynrychiolydd/wyr, a chynrychiolydd/wyr y corff dyfarnu fod y gwrandawriad nawr wedi dod i ben ac y gallant adael.
71. Bydd y panel yn trafod yn breifat. Wrth gyrraedd y penderfyniad hwn, bydd y panel apeliadau yn rhoi ar waith, fel y bo'n briodol, y profion a nodir ym **mharagraff 69, tudalen 10**. Lle mae'r apêl yn ymwneud â gweithdrefnau'r corff dyfarnu, bydd y panel apeliadau hefyd yn ystyried p'un a oedd unrhyw gamau adferol a gymerwyd wedyn gan y corff dyfarnu yn ddigon i ddatrys y mater.

Gall y panel apeliadau benderfynu i gadarnhau'r apêl neu ei wrthod. Os bydd yr apêl yn cael ei gadarnhau, gallai'r panel:

- gyfeirio'r mater yn ôl i'r swyddog corff dyfarnu priodol am ystyriaeth bellach ar sail o'r fath fel y gall y panel roi cyfarwyddyd; neu
- gyfarwyddo'r corff dyfarnu i wneud gwaith pellach;
- **mewn apêl camymddwyn, dileu neu gadarnhau'r canfyddiad o gamymddwyn a/neu gadarnhau neu ddiwygio'r sancsiwn.**

Ar ôl gwrandawriad yr apêl

72. P'un a yw'r apêl yn cael ei chadarnau ai peidio, gallai'r panel wneud argymhellion i'r corff dyfarnu ar faterion/pryderon a ddaeth i'r amlwg yn ystod gwrandawriad yr apêl.
73. **Bydd unrhyw waith pellach yn cael ei gynnal drwy gydymffurfio'n llawn â'r gofynion rheoleiddiol â'r gweithdrefnau y cytunwyd arnynt rhwng byrddau'r CGC a'r cyrff dyfarnu.**
74. Os oedd yr apelydd a'r corff dyfarnu'n bresennol yn y gwrandawriad, ni fydd yr apelydd neu gynrychiolwyr y corff dyfarnu'n cael gwybod ar lafar am benderfyniad y panel apeliadau ar ddiwrnod y gwrandawriad fel arfer. Bydd y penderfyniad yn cael ei anfon i'r apelydd, pennaeth y ganolfan (lle y bo'n berthnasol) ac i gynrychiolydd/wyr y corff dyfarnu yn ddim hwyrach na phum niwrnod gwaith ar ôl y gwrandawriad.
75. Gellir rhoi adroddiad o grynodeb neu drawsgrifiad o'r gwrandawriad i'r apelydd ac i gynrychiolydd/wyr y corff dyfarnu o fewn 28 diwrnod calendr. **Bydd yr adroddiad neu'r trawsgrifiad hwn yn gyfrinachol i'r sawl sy'n ymwneud â'r apêl.**
76. **Bydd yr apelydd a chynrychiolwyr y corff dyfarnu'n cael y cyfle i gywiro gwallau a wnaed o ran ffeithiau yn yr adroddiad o fewn 14 diwrnod calendr.** Penderfyniad Cadeirydd y panel apeliadau yn unig fydd p'un a fydd addasiadau a awgrymwyd gan yr apelydd neu gan gynrychiolydd/wyr y corff dyfarnu yn cael eu derbyn.
77. **Bydd y gwrandawriad gan y panel apeliadau yn cwblhau gweithdrefnau apeliadau mewnol y corff dyfarnu. Ni fydd apêl bellach yn cael ei derbyn gan y corff dyfarnu.**

Llwybrau apelio pellach

Trefniadau mynediad, addasiadau rhesymol, ystyriaeth arbennig a gwasanaethau ar ôl y canlyniadau

78. **Ar gyfer canolfannau yn Lloegr a Chymru**, sy'n anfodlon o hyd gyda phenderfyniad gwrandawriad yr apêl, gellir apelio i'r Gwasanaeth Adolygu Gweithdrefnau Arholiadau (EPRS) perthnasol. Noder bod y gwasanaeth hwn wedi'i gyfyngu i gymwysterau TAG, TGAU a Phroject. Mae'r Gwasanaeth Adolygu Gweithdrefnau Arholiadau, sy'n cael ei ddarparu gan Ofqual a Chymwysterau Cymru yng Nghymru, wedi'i osod i fyny i sicrhau bod ysgolion a cholegau, hefyd ymgeiswyr a rhieni, yn fodlon bod y graddau a gyhoeddwyd gan y corff dyfarnu mor deg a chywir ag y gallant fod.
79. I weld manylion am y Gwasanaeth Adolygu Gweithdrefnau Arholiadau, cyfeiriwch at wefan y rheoleiddiwr cymwysterau perthnasol.

Camymddwyn

80. **Ar gyfer canolfannau yn Lloegr**, mae penderfyniad y Pwyllgor neu banel yr Apeliadau Camymddwyn yn derfynol. Nid oes llwybrau apelio pellach yn erbyn penderfyniadau a wneir gan gyrff dyfarnu mewn achosion o gamymddwyn. Nid yw Ofqual yn Lloegr yn gwrandao ar apeliadau yn erbyn penderfyniadau camymddwyn.
81. **Ar gyfer canolfannau yng Nghymru**, ar gyfer llwybrau apelio pellach yn erbyn penderfyniadau a wneir gan gyrff dyfarnu mewn achosion o gamymddwyn, cyfeiriwch at wefan y rheoleiddiwr – Cymwysterau Cymru.

Amserlenni

82. Mae'r cyrff dyfarnu'n anelu at gwblhau apêl ragarweiniol o fewn 42 diwrnod calendr o dderbyn y cais.
- Mae'r cyrff dyfarnu'n anelu at ddatrys cais am wrandawriad apêl o fewn 70 diwrnod calendr o dderbyn y cais am wrandawriad apêl.

Adolygiad o benderfyniadau gweinyddol eraill

83. Yn ystod unrhyw gyfres arholiadau, bydd amgylchiadau'n codi a fydd yn achosi i gorff dyfarnu wneud penderfyniadau a allai effeithio ar ganlyniadau ymgeisydd. Lle mae'r penderfyniadau hyn yn cynnwys elfen o farn, gallan nhw fod yn destun adolygiad gan swyddogion y corff dyfarnu.

Dylai pennaeth canolfan sy'n bryderus am benderfyniadau gweinyddol o'r fath gysylltu â swyddog apeliadau'r corff dyfarnu perthnasol i drafod ei b/phryderon.

84. Mae'r mathau mwyaf cyffredin o benderfyniadau gweinyddol eraill a allai fod yn amodol ar adolygiad wedi'u rhestru isod. **Noder nad yw'r rhestr hon yn gynhwysfawr a gallai mathau eraill o benderfyniadau gweinyddol fod yn destun adolygiad.**
- Penderfyniadau a wneir mewn achosion o fod yn hwyr iawn yn cyrraedd.
 - Penderfyniadau a wneir mewn achosion o sgriptiau coll.
 - Penderfyniadau'n ymwneud â defnyddio aegrotat.
85. Ni fydd yr achosion hyn yn destun gwrandawriad apêl.

Cais am apêlRhif y Ganolfan

Y manylion a ddarperir ar neu fel atodiad i'r ffurflen hon yn sail i'r achos a gyflwynwyd gan yr apelydd.

Wrth gwblhau'r manylion, dylid talu sylw arbennig i **adran 10** y ffurflen hon, sy'n amlinellu'r rhesymau dros apelio ac yn crynhoi eich rhesymau dros apelio. Os oes angen eglurhad neu gymorth arnoch, cysylltwch â'r corff dyfarnu perthnasol.

Nodwch y math o apêl neu adolygiad sy'n cael ei chynnalGwasanaethau ar ôl y
Canlyniadau Camweinyddu/camymddwyn Trefniadau mynediad,
addasiadau rhesymol neu
ystyriaeth arbennig Adolygiad o benderfyniadau
gweinyddol eraill

Os yw hon yn apêl yn erbyn canlyniad ail-wiriad clerigol, adolygiad o farcio, adolygiad o gymedroli neu benderfyniad trefniadau mynediad/ystyriaeth arbennig, nodwch isod p'un a yw'n gais am apêl ragarweiniol neu wrandawriad apêl.

Apêl ragarweiniol Gwrandawriad apêl*

***Noder na all apelydd symud ymlaen at wrandawriad o'r apêl oni bai ei fod wedi cychwyn achos apêl ragarweiniol ac wedi'i chwblhau.**

1. Enw'r apelydd:
.....
2. Enw'r ganolfan:
.....
3. Cyfeiriad:
.....
.....
.....
.....
4. Rhif ffôn:
5. Enw a swydd yr unigolyn i gysylltu ag ef/hi yn y ganolfan:
.....
6. Cyfeiriad e-bost y person cyswllt:
7. Cyfres arholiadau:
8. Teitl a lefel y fanyleb:
.....
.....
9. Enw(au) a rhif(au) ymgeiswyr y rheini yr ydych yn apelio ar eu rhan (lle y bo'n berthnasol).

Enw'r ymgeisydd	Rhif yr ymgeisydd	Cod y gydran/uned

(Parhewch ar daflen arall os oes angen).

Atodiad A

Manylion cyswllt y corff dyfarnu

AQA – City & Guilds

Tîm Apeliadau / Appeals Team
Devas Street
Manceinion
M15 6EX
appeals@aqg.org.uk

Giltspur House
5-6 Giltspur Street
Llundain
EC1A 9DE

CCEA

Rheolwr Apeliadau / Appeals Manager
Clarendon Dock
29 Clarendon Road
Belfast
BT1 3BG
appealsmanager@ccea.org.uk

NCFE

Q6, Quorum Business Park
Benton Lane
Newcastle upon Tyne
NE12 8BT

OCR

Tîm Apeliadau / Appeals Team
The Triangle Building
Shaftesbury Road
Caergrawnt
CB2 8EA
appeals@ocr.org.uk

Pearson

Swyddfa Apeliadau / Appeals Office
80 Strand
Llundain
WC2R 0RL
edexcelappeals@pearson.com

CBAC

Apeliadau
CBAC
245 Rhodfa'r Gorllewin
Caerdydd
CF5 2YX
appeals@wjec.co.uk